

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

VÕ THỊ THU DIỆU

**VĂN HÓA DOANH NGHIỆP
TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI
Ở TỈNH QUẢNG NGÃI**

LUẬN ÁN TIẾN SỸ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HÀ NỘI - 2020

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

VÕ THỊ THU DIỆU

**VĂN HÓA DOANH NGHIỆP
TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI
Ở TỈNH QUẢNG NGÃI**

Ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 9.34.01.01

LUẬN ÁN TIẾN SỸ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người hướng dẫn khoa học:

1. PGS.TS. NGUYỄN AN HÀ

2. TS. LÊ XUÂN LÃM

HÀ NỘI - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận án “*Văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi*” là công trình nghiên cứu độc lập của cá nhân tôi. Ngoài những thông tin thứ cấp có liên quan đến nghiên cứu đã được trích dẫn nguồn, toàn bộ kết quả nghiên cứu trình bày trong luận án được phân tích từ nguồn dữ liệu điều tra thực tế do cá nhân tôi thực hiện. Tất cả các dữ liệu đều trung thực và nội dung luận án chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào khác.

Tôi xin chịu trách nhiệm về lời cam đoan của mình.

Tác giả luận án

Võ Thị Thu Diệu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ	vi
DANH MỤC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1 TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN VĂN HÓA DOANH NGHIỆP TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	14
1.1. Tổng quan các nghiên cứu nước ngoài về văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại	14
1.1.1. Các nghiên cứu về nội hàm của văn hóa doanh nghiệp	14
1.1.2. Các nghiên cứu về các loại hình văn hóa doanh nghiệp	21
1.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp.....	24
1.2. Tổng quan các nghiên cứu trong nước liên quan đến văn hóa doanh nghiệp ở ngân hàng thương mại	25
1.3. Đánh giá khái quát tình hình nghiên cứu	30
1.3.1. Sự kế thừa các nghiên cứu trước	30
1.3.2. Khoảng trống nghiên cứu	32
Tiểu kết chương 1	34
Chương 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ VĂN HÓA DOANH NGHIỆP TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	35
2.1. Một số vấn đề lý luận về văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại	35
2.1.1. Khái niệm văn hóa doanh nghiệp.....	35
2.1.2. Văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại.....	38
2.1.3. Biểu hiện văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại	42
2.1.4. Vai trò của văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại	49
2.2. Các loại hình văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại	53
2.2.1. Văn hoá gia đình.....	55
2.2.2. Văn hoá thứ bậc.....	56
2.2.3. Văn hoá sáng tạo	57
2.2.4. Văn hóa thị trường.....	58

2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại.....	59
2.3.1. Các yếu tố bên trong ngân hàng	60
2.3.2. Các yếu tố bên ngoài ngân hàng.....	62
2.4. Khung phân tích văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	66
2.4.1. Nội dung nghiên cứu biểu hiện văn hóa doanh nghiệp tại NHTM và hệ thống tiêu chí đánh giá	66
2.4.2. Nội dung nghiên cứu loại hình văn hóa doanh nghiệp tại các NHTM ở tỉnh Quảng Ngãi	68
2.4.3. Nội dung nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại tỉnh Quảng Ngãi	71
Tiểu kết chương 2	77
Chương 3 THỰC TRẠNG VĂN HÓA DOANH NGHIỆP TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI Ở TỈNH QUẢNG NGÃI.....	78
3.1. Giới thiệu chung về các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	78
3.1.1. Tóm tắt quá trình hình thành và phát triển của các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	78
3.1.2. Thông tin mẫu nghiên cứu.....	84
3.2. Kết quả đánh giá biểu hiện văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	85
3.2.1. Kết quả nghiên cứu biểu hiện của văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại nhà nước ở tỉnh Quảng Ngãi.....	86
3.2.2. Kết quả nghiên cứu biểu hiện của văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi.....	90
3.3. Kết quả đánh giá loại hình văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	93
3.3.1. Đánh giá loại hình văn hóa doanh nghiệp của nhóm Ngân hàng thương mại nhà nước ở tỉnh Quảng Ngãi	95
3.3.2. Đánh giá loại hình văn hóa doanh nghiệp của nhóm Ngân hàng thương mại Tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi.....	97

3.3.3. So sánh văn hóa doanh nghiệp giữa hai nhóm ngân hàng thương mại cổ phần nhà nước và tư nhân	100
3.4. Kết quả nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi.....	101
3.4.1. Nhóm các ngân hàng thương mại nhà nước tỉnh Quảng Ngãi	102
3.4.2. Nhóm các ngân hàng thương mại tư nhân tỉnh Quảng Ngãi	112
3.4.3. So sánh các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển VHDN tại các NHTM nhà nước và tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi	119
3.5. Đánh giá chung về văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	120
3.5.1. Kết quả đạt được.....	120
3.5.2. Tồn tại và nguyên nhân	121
Tiểu kết chương 3	124
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN VĂN HÓA DOANH NGHIỆP TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI Ở TỈNH QUẢNG NGÃI	125
4.1. Tóm tắt chiến lược phát triển ngành Ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030	125
4.2. Quan điểm về định hướng phát triển văn hóa doanh nghiệp trong hoạt động kinh doanh ngân hàng	128
4.3. Đề xuất giải pháp phát triển văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi	132
4.3.1. Nhóm giải pháp tăng cường biểu hiện văn hóa doanh nghiệp	132
4.3.2. Nhóm giải pháp điều chỉnh loại hình văn hóa doanh nghiệp	137
4.4. Hàm ý quản trị về phát triển văn hóa doanh nghiệp tại các NHTM	141
4.4.1. Gia tăng nhận thức về văn hóa doanh nghiệp cho cán bộ nhân viên ...	141
4.4.2. Định vị và phát triển thương hiệu gắn với văn hóa doanh nghiệp	144
Tiểu kết chương 4	148
KẾT LUẬN	149
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ.....	151
TÀI LIỆU THAM KHẢO	152
PHỤ LỤC LUẬN ÁN.....	160

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

1	BIDV	Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam
2	CBNV	Cán bộ nhân viên
3	CN	Chi nhánh
4	MB	Ngân hàng Quân đội
5	NHNo và PTNT	Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
6	NHTM	Ngân hàng thương mại
7	NHTMCP	Ngân hàng thương mại cổ phần
8	NMLD	Nhà máy lọc dầu
9	NSNN	Ngân sách nhà nước
10	PGD	Phòng giao dịch
11	Sacombank	Ngân hàng Sài Gòn Thương tín
12	SeABank	Ngân hàng Đông Nam Á
13	TCTD	Tổ chức tín dụng
14	TMCP	Thương mại cổ phần
15	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
16	VHDN	Văn hóa doanh nghiệp
17	Vietcombank	Ngân hàng Ngoại thương Việt Nam
18	VietinBank	Ngân hàng Công thương Việt Nam

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng 1.1. Tóm tắt các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp	24
Bảng 1.2. Tổng hợp một vài nghiên cứu điển hình về văn hóa doanh nghiệp tại ngân hàng thương mại.....	31
Bảng 2.1. Các yếu tố biểu hiện của VHDN và các tiêu chí đánh giá	67
Bảng 2.2. Thang đo chẩn đoán loại hình VHDN tại các NHTM.....	70
Bảng 2.3. Thang đo các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi.....	74
Bảng 2.4. Thang đo về Văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại..... ở tỉnh Quảng Ngãi	75 75
Bảng 3.1. Tóm tắt quá trình hình thành của hệ thống NHTMCP tại tỉnh Quảng Ngãi	79
Bảng 3.2. Tình hình hoạt động kinh doanh của một số NHTM năm 2017.....	80
Biểu đồ 3.1. Xếp hạng lợi nhuận trước thuế của một số NHTM 9T.2018	82
Bảng 3.3. Xếp hạng lợi nhuận trước thuế ước tính của một số NHTM 2018.....	83
Bảng 3.4. Kết quả đánh giá về các yếu tố vật thể của các Ngân hàng thương mại Nhà nước ở tỉnh Quảng Ngãi.	86
Bảng 3.5. Kết quả đánh giá về các yếu tố phi vật thể của các Ngân hàng thương mại Nhà nước ở tỉnh Quảng Ngãi.	89
Bảng 3.6. Kết quả đánh giá về các yếu tố vật thể của các Ngân hàng thương mại Tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi.	91
Bảng 3.7. Kết quả đánh giá về các yếu tố phi vật thể của các Ngân hàng thương mại Tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi.....	92
Bảng 3.8. Đánh giá mô hình văn hóa của các ngân hàng giữa hiện tại và kỳ vọng..	94
Bảng 3.9. Đánh giá loại hình văn hóa của nhóm NHTMCP nhà nước giữa hiện tại và kỳ vọng	96
Bảng 3.10. Đánh giá loại hình văn hóa của nhóm NHTM tư nhân giữa hiện tại và kỳ vọng.....	98
Bảng 3.11. Giá trị trung bình các thuộc tính của hai nhóm ngân hàng.....	100
Bảng 3.12. Ma trận xoay nhân tố ảnh hưởng đến VHDN tại các NHTM nhà nước	103

Bảng 3.13. Ma trận tương quan các biến quan sát trường hợp các NHTM nhà nước	105
Bảng 3.14. Kết quả đánh giá sự phù hợp của mô hình trường hợp các NHTM nhà nước	106
Bảng 3.15. Kết quả kiểm định giả thuyết về độ phù hợp với tổng thể của mô hình trường hợp các NHTM nhà nước	107
Bảng 3.16. Kết quả phân tích hồi qui trường hợp các NHTM nhà nước.....	107
Bảng 3.17. Ma trận xoay yếu tố ảnh hưởng đến VHDN tại các NHTM tư nhân.....	113
Bảng 3.18. Kết quả kiểm định giả thuyết về độ phù hợp với tổng thể của mô hình trường hợp các NHTM tư nhân.....	114
Bảng 3.19. Kết quả kiểm định giả thuyết về độ phù hợp với tổng thể của mô hình trường hợp các NHTM tư nhân.....	115
Bảng 3.20. Kết quả phân tích hồi qui trường hợp các NHTM tư nhân.....	116
Bảng 3.21. So sánh các yếu tố ảnh hưởng đến VHDN tại hai nhóm NHTM ở tỉnh Quảng Ngãi	119

DANH MỤC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ

Hình 2.1. Tổng hợp các loại hình văn hóa doanh nghiệp	53
Hình 2.2. Khung phân tích văn hóa doanh nghiệp tại các NHTM ở tỉnh Quảng Ngãi	66
Hình 2.3. Mô hình đề xuất đo lường các nhân tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi.....	72
Hình 2.4. Quy trình nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa doanh nghiệp tại các ngân hàng thương mại ở tỉnh Quảng Ngãi.....	73
Hình 3.1. Kết cấu mẫu nghiên cứu theo đơn vị	84
Hình 3.2. Loại hình văn hóa doanh nghiệp của các NHTM	94
Hình 3.3. Loại hình văn hóa doanh nghiệp của nhóm NHTM nhà nước ở tỉnh Quảng Ngãi	97
Hình 3.4. Loại hình văn hóa doanh nghiệp của nhóm NHTM tư nhân ở tỉnh Quảng Ngãi	99
Hình 3.5. Loại hình văn hóa doanh nghiệp của 2 nhóm ngân hàng.....	101
Hình 3.6. Mô hình nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến VHDN điều chỉnh sau phân tích nhân tố trường hợp các NHTM nhà nước tỉnh Quảng Ngãi	104